

MAGYAR KÖNYVVIZSGÁLÓI KAMARA

KÖLTSÉGVETÉSI TAGOZAT

SZAKMAI NAP, 2025. OKTÓBER 27.

A költségvetési rendeletervezetek véleményezésének
dilemmái

Dr. Printz János Károly, a Költségvetési Tagozat elnöke

A KÖLTSÉGVETÉSI RENDELETTERVEZETTEL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK AKTUALITÁSA

- A közpénzek szabályozásával összefüggő egyes törvények, valamint a számviteli törvény módosításáról szóló **2025. évi XXI. törvény** több ponton módosította az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvényt (Áht.-t), ezek érintették a helyi önkormányzatok költségvetési rendelettervezetére vonatkozó előírásokat is.
- Az Országgyűlés az év közepén elfogadta a Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről szóló **2025. évi LXIX. törvényt**, a következő évvel kapcsolatos tervező munka az önkormányzati szférában is zajlik.
- A helyi önkormányzatok költségvetési rendelettervezeteinek, azok módosításainak véleményezésével kapcsolatban, bár az nem kötelező a könyvvizsgálók körében is rendre felmerülnek a is kérdések.

A KÖLTSÉGVETÉSI RENDELETTERVEZET VÉLEMÉNYEZÉSE A KAMARAI MÓDSZERTANBAN

A megyei, a megyei jogú városi, a fővárosi és fővárosi kerületi önkormányzatok körében a könyvvizsgáló köteles volt **megvizsgálni** a képviselő-testület elé terjesztett költségvetési rendelettervezetet abból a szempontból, hogy **az valós adatokat tartalmaz-e**, illetve **megfelel-e a jogszabályi előírásoknak**, továbbá a **pénzügyi helyzetet elemezni**, különösen az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalások tekintetében.

A könyvvizsgáló véleményéről írásban volt köteles tájékoztatni a képviselő-testületet. A könyvvizsgálói véleményezés körébe tartozó előterjesztésről az önkormányzatoknál **a könyvvizsgáló írásos véleménye nélkül érvényes döntés nem volt hozható.**

(Az államháztartás szervezetei könyvvizsgálatának módszertani útmutatója – 2021, a továbbiakban: Útmutató; 12. oldal)

A KÖLTSÉGVETÉSI RENDELETTERVEZET VÉLEMÉNYEZÉSÉNEK CÉLJA, TARTALMA

Az önkormányzatoknál a költségvetési rendelettervezet vizsgálata révén a könyvvizsgáló jelentésében fejtette/fejtí ki, hogy véleménye szerint az éves költségvetés minden lényeges vonatkozásban megfelel-e az általános elveknek. A könyvvizsgálói jelentésben rá kell mutatni, hogy a költségvetési rendelettervezet minden lényeges összefüggést tartalmaz, és az megfelel a jogszabályi előírásoknak. A **könyvvizsgálói vélemény** ezáltal **növelheti az éves költségvetési rendelet hitelességét.**

Kiemelt jelentőségű ezért annak vizsgálata, hogy a terv összeállítása során az államháztartási és az éves költségvetési törvény, valamint a költségvetési szervek tervezését meghatározó kormányrendeletben (ma az Ávr.) foglalt előírásokat betartották-e.

(Az Útmutató 12. oldala alapján.)

A KÖLTSÉGVETÉSI RENDELETTERVEZET VÉLEMÉNYEZÉSÉNEK SZEMLÉLETE, SZEMPONTJAI

Az önkormányzat gazdálkodásának **biztonságaért** a költségvetés végrehajtása során a **testület**, míg a **szabályszerűségéért** a **polgármester a felelős**.

A költségvetés könyvvizsgálói **véleményezését** jórészt **törvényességi, szabályszerűségi szempontok** alapján kell végezni. Tekintettel arra, hogy az egyes feladatiokra előírányzott összegek, a feladatok közötti arányok gyakran a testület helyi politikai álláspontját tükrözik, így azok minősítése nem képezi a könyvvizsgáló feladatát.

A könyvvizsgálói véleményezés **célszerűségi**, illetve **gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi szempontokra** közvetlenül **nem terjed ki**.

(Az Útmutató 12. oldala alapján.)

A KÖLTSÉGVETÉSI RENDELET ÉVKÖZI MÓDOSÍTÁSAINAK VÉLEMÉNYEZÉSE

A költségvetési rendelet módosításának vizsgálata révén a könyvvizsgáló jelentésében fejt ki, hogy véleménye szerint az éves költségvetési rendelet módosítása minden lényeges vonatkozásban megfelel- e az általános elveknek.

A költségvetési rendelet módosításának véleményezése is alapvetően törvényességi, szabályszerűségi szempontok alapján kell elvégezni.

Amennyiben a rendeletmódosítás jelentős hatással lehet az önkormányzat pénzügyi, vagyoni helyzetének alakulására, erre a jelentésben a testület figyelmét fel kell hívni.

(Útmutató 13. oldal)

A KÖLTSÉGVETÉSI RENDELETTERVEZETRŐL ALKOTOTT VÉLEMÉNY KÉPVISELETE

A könyvvizsgálói vélemény hasznosítását erősítheti a testületi, bizottsági üléseken történő **személyes képviselet**.

A testületi, bizottsági üléseken való indokolt mértékű részvétel nagyban elősegítheti, hogy a könyvvizsgáló (az általa képviselt társaság) színvonalasan, hatékonyan végezze feladatát, és **a testület is érezze, hogy van könyvvizsgálója** – fogalmazódott meg.

A kapcsolattartást a könyvvizsgálói megbízásra vonatkozó szerződésben indokolt megalapozni, amelyben pontosan célszerű kitérni a munkavégzés és az együttműködés mozgásterére. Mindenképpen kívánatosnak minősíthető, hogy a könyvvizsgáló az éves költségvetést (s lehetőleg annak módosításait) tárgyaló testületi ülés/ek/en személyesen, illetve társasága képviseletében részt vegyen.

A KÖLTSÉGVETÉSI RENDELETTERVEZET VÉLEMÉNYEZÉSÉNEK MÓDSZERTANA

Az államháztartás szervezetei könyvvizsgálatának módszertani útmutatója – 2021 (helyi önkormányzattal kötendő megbízási szerződésre vonatkozó mintával – a 46. oldaltól)

A jövőre vonatkozó pénzügyi információk vizsgálatára vonatkozó 3400. témaszámú Bizonyosságot Nyújtó Szolgáltatásokra Szóló Megbízásokra Vonatkozó Magyar Nemzeti Standard (az Útmutatóban Nemzeti Bizonyosságot Nyújtó Szolgáltatási Standard)

(Könyvvizsgálói) jelentésminták – az Útmutatóban (131-133. oldal)

ÖNKORMÁNYZAT 202.. ÉVI KÖLTSÉVETÉSÉRŐL SZÓLÓ
RENDELETTERVEZET VIZSGÁLATÁRÓL;

ÖNKORMÁNYZAT 202.. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSÉRŐL SZÓLÓ
ÖNKORMÁNYZATI RENDELET MÓDOSÍTÁSÁRÓL(Bevezetés,
azonosító adatokkal – A vizsgálat hatóköre – Következtetés és vélemény –
Megjegyzés – Felhasználás korlátozása)

A KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS AZONOSÍTÓ ADATAI

Az azonosítást szolgálják a költségvetési rendeletervezet jellemző előirányzatai, adatai, így a helyi önkormányzat:

- költségvetési bevételi előirányzatai, illetve költségvetési kiadási előirányzatai;
- finanszírozási bevételi előirányzatai, illetve kiadási előirányzatai;
- összes bevételeinek és összes kiadásainak előirányzatai;
- költségvetési egyenlegének összege;
- a költségvetési hiány finanszírozására szolgáló előirányzatok;
- tervezett létszámadatok.

A KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS BEVEZETÉSE

A költségvetési rendeletervezet (módosításának) előkészítése az Önkormányzat fő/jegyzőjének feladata és felelőssége, előterjesztése az Önkormányzat fő/polgármesterének/a Közgyűlés elnökének feladatkörébe, a költségvetési rendelet (módosítás) elfogadása a Képviselő-testület/a Közgyűlés hatáskörébe tartozik, beleértve azokat a költségvetési rendeletervezetben, annak előterjesztésében ismertetett feltevéseket, információkat,, illetve adatokat, számításokat és becsléseket, amelyeken az előterjesztett előirányzatok és más pénzügyi információk alapulnak.

Az Önkormányzat 202..évi...../202.....számú költségvetési rendeletervezete/rendeletervezetének módosítása az előterjesztésben részletezett feltevések és információk alapján készült.

A VIZSGÁLAT HATÓKÖRE A KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉSBEN

A vizsgálatot a jövőre vonatkozó pénzügyi információk vizsgálatára vonatkozó 3400. témaszámú Bizonyosságot Nyújtó Szolgáltatásokra Szóló Megbízásokra Vonatkozó Magyar Nemzeti Standard alapján hajtottuk végre. Ezen standard értelmében a vizsgálat tervezése és elvégzése révén megfelelő bizonyosságot kell szereznünk arról, hogy az előterjesztés szerinti feltevések, információk, adatok, számítások és becslések a költségvetési rendeletervezet megfelelő alapját képezik, valamint kellő bizonyosságot arról, hogy a költségvetési rendeletervezetet a bemutatott feltevésekkel, információkkal, adatokkal, számításokkal és becslésekkel összhangban készítették el.

A KÖVETKEZTETÉS ÉS VÉLEMÉNY MEGFOGALMAZÁSA A JELENTÉSBEN

A(z)Önkormányzat 202.. Évi költségvetési rendeletervezetében, annak előterjesztésében bemutatott feltevéseknek, az azokazokat alátámasztó bizonyítékoknak a vizsgálata alapján semmi nem jutott tudomásunkra, ami miatt úgy kellene megítélnünk, hogy ezek a feltevések nem képezik az előterjesztett előirányzatok és más pénzügyi információk elfogadható alapját. Továbbá véleményünk szerint a költségvetési rendeletervezetet a hivatkozott feltevések alapján készítették el, s bemutatására, előterjesztésére a vonatkozó jogszabályokkal összhangban került sor.

Megítélésünk szerint a költségvetési rendeletervezet rendeletalkotásra alkalmas.

(„Egyetértő” vélemény megfogalmazásának kockázata van.)

VÉLEMÉNYELTÉRÉS, MEGJEGYZÉSEK A KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉSBEN

A költségvetési rendeletervezet (annak módosítása) véleményezéséről készült jelentés dokumentuma annak az értékelő munkának, amellyel a könyvvizsgáló minősíti a testület elé kerülő javaslatot. Az előterjesztésben, rendeletervezetben foglaltaktól lényegesen eltérő álláspont, illetve megállapítás, észrevétel esetén a könyvvizsgálónak ezt összegző megállapításában tömören meg kell fogalmaznia.

Megjegyzésként célszerű utalni arra, hogy a költségvetés végrehajtásának tényleges feltételei a tervszámok elfogadását követően eltérhetnek a költségvetési rendeletervezet előterjesztésében foglaltaktól, ami szükségessé teheti az előirányzatok, illetve ezzel összefüggésben a költségvetés más pénzügyi információinak későbbi módosítását.

A felhasználás korlátozásaként indokolt jelezni, hogy a jelentés az önkormányzat képviselő-testületének (közgyűlésének) tájékoztatására készült, s kizárólag ennek megfelelően használható fel.

A KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS KIEGÉSZÍTÉSE

A költségvetési rendeletervezet, illetve módosítása véleményezéséről készült jelentéshez célszerű olyan kiegészítést készíteni, amely bemutatja annak háttérét (utalás szakmai követelményekre, a jogszabályi háttérre, tartalmi előírások érvényesülésére, elemzések eredményeire, valamint az önkormányzat pénzügyi helyzetének várható alakulására a rendeletervezet, illetve annak előterjesztése tükrében.

A kiegészítésben ki lehet térni arra, hogy a rendeletervezet magában foglalja-e az olyan kötelező tartalmi elemeket, mint

- a helyi önkormányzat költségvetési mérlege közgazdasági tagolásban;
- a helyi önkormányzat előirányzat-felhasználási terve;
- a többéves kihatással járó döntések számszerűsítése;
- a közvetett támogatásokat tartalmazó kimutatások;
- a költségvetési évet követő három év tervezett előirányzatai.

A KÖLTSÉGVETÉSI RENDELETTERVEZET TARTALMÁRA VONATKOZÓ TÖRVÉNYI ELŐÍRÁSOK MÓDOSÍTÁSA – 2025.

Az Áht. 23. §-ának (2) j. pontja alapján a rendeletervezetnek tartalmaznia kell a helyi önkormányzat és az általa alapított költségvetési szervek – önkormányzati szinten összesített és a helyi önkormányzat által irányított költségvetési szervek szerinti tételes megbontásban – a költségvetési évre vonatkozó, jogviszonyonkénti jog létszámadatait.

Az Áht. 24. §-ának (5) bekezdése értelmében a költségvetési rendelet 34. § (4) bekezdése szerinti módosítása részletesen bemutatja a tárgyévet megelőző év rendelkezésre álló tényadatának feltüntetése mellett azonos szerkezetben, átlátható módon és ésszerű részletezettséggel a a tárgyévi előirányzat-módosítások, előirányzat-átcsoportosítások összegszerű változásait, valamint azok – szükségességének oka szerinti – indokait és tervezett hatásait is.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁSI TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁBAN HIVATKOZOTT ELŐÍRÁSOK

Áht. 34. § (4): A képviselő-testület a (2) és (3) bekezdések szerinti előirányzat-módosítás, előirányzat-átcsoportosítás átvezetéseként – az első negyedév kivételével – negyedévenként, a döntés szerinti időpontokban, de legkésőbb az éves költségvetési beszámoló elkészítésének határidejéig, december 31-i hatállyal módosítja költségvetési rendeletét a 23. § (5) bekezdésében is meghatározottakra figyelemmel.

Ha az Országgyűlés – a helyi önkormányzatot érintő módon – a 14. § (3) bekezdése szerinti fejezetében meghatározott támogatások költségvetési kiadási előirányzatát zárolja, azokat csökkenti, törli, az intézkedést követően haladéktalanul a képviselő-testület elé kell terjeszteni a költségvetési rendelet módosítását.

Áht. 14. § (3): A központi költségvetésről szóló törvény a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatását, valamint a részükre juttatandó költségvetési támogatásokat önálló fejezetként tartalmazza.

(A 2025. évi LXIX. törvényben a IV. fejezetben)

A KÖLTSÉGVETÉSI RENDELETTERVEZET BENYÚJTÁSA

Az Áht.24. §-ának (3) bekezdése szerint:

A jegyző által előkészített költségvetési rendeletervezetet a polgármester (tárgyév) február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek.

A költségvetési rendeletervezet képviselő-testületnek (közgyűlésnek) való benyújtása nem előzheti meg a központi költségvetésről szóló törvény Országgyűlés általi elfogadását.

A Magyar Közlöny 2025. június 26-ai, 2025. évi 77. számában megjelent a Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről szóló 2025. évi LXIX. törvény.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet ! PJK